

	<b>STERİLİZASYON DEZENFEKSİYON PROSEDÜRÜ</b>	Döküman No	STE.PR.02
		Yayın Tarihi	01.12.2009
		Rev. No	00
		Rev. Tarihi	-
		Sayfa No	5/1

Hazırlayan	İnceleyen	Onaylayan
Enfeksiyon Kontrol Komitesi	Kalite Yönetim Direktörü	Başhekim

## 1. AMAÇ

Çevre Hastanesi dezenfeksiyon ve sterilizasyonun daha etkin sağlanması kuralları belirlemektir.

## 2. KAPSAM

Çevre Hastanesi'ndeki tüm sterilizasyon ve dezenfeksiyon işlemlerini kapsar.

## 3.SORUMLULAR

### 3.1. Onay ve yürürlük

Bu prosedür Başhekimin onayından sonra yürürlüğe girer.

### 3.2. Kullanıcılar

Tüm hastane çalışanları

## 4. TANIMLAR

**Dezenfeksiyon:** Sporlu bakteriler dışındaki mikroorganizmaların cansız ortamdan elimine edilmesidir.Dezenfeksiyon süreci; sırasıyla mekanik temizlik, kimyasal dezenfektan ve ısı kullanımıyla gerçekleştirilir.

**Dezenfektan:** Dezenfeksiyon amacıyla kullanılan kimyasal ajandır.

**Yüksek seviyeli dezenfeksiyon:** Tüm vejetatif bakteriler, virüsler ve mantar sporları ile bakteri sporlarının bir kısmının eliminasyonudur.üksek Düzeyde Dezenfeksiyon: Deri ve mukoza bütünlüğünün bozulduğu yerlerde kullanılan veya steril vücut alanlarına giren malzemelerin (optik cihazlar, endoskoplar) dezenfeksiyonu bu grupta yer alır. Dezenfektan olarak gluteraldehit, orthophialdehit, sodyum hipoklorit (1000 ppm serbest klor), perasetik asit ve hidrojen peroksit kullanılır.

- Hastanemizde ameliyathane,doğumhane, endoskopi üniteleri ve yoğun bakımlarda yüksek düzey dezenfektan solüsyonlar,
- Video endoskobun optiklerinin dezenfeksiyonu, endoskopi ünitesinde endoskop malzemelerinin yüksek düzey dezenfeksiyonu aldehitli veya aldehitsiz yüksek düzey dezenfeksiyon sağlayan alet dezenfektanı,
- Merkezi Sterilizasyon Ünitesi'nde yıkama sırasında dezenfeksiyon ve deterjan özelliği olan solüsyonlar kullanılmaktadır.

Organik kirleri temizlemek amacıyla cihaza enzimatik solüsyon kullanılmaktadır.

**Orta seviyeli dezenfeksiyon:** Tüberküloz etkenleri ve diğer vejetatif bakterilerle virüs ve mantarların çoğunun inaktive edilmesidir.Steril vücut bölgelerine girmeyen, bütünlüğü bozulmamış mukozalara temas eden malzemelerin (solunum gereçleri, derece, anestezi solunum devreleri, rectal proplar, gümüş trakeostomi kanülü dezenfeksiyonu, disposable olmayan buhar aleti hortumları, larengoskop bleydi, odyoloji laboratuvarında kullanılan proplar) dezenfeksiyonu bu grupta yer alır. Dezenfektan olarak klor bileşikleri, etil veya izopropil alkol(%60-90), fenol ve fenol bileşikleri (%0.4-5), iyodoforlar (30-50 serbest iyot), sodyum hipoklorit (100 ppm serbest klor) ve kuarterner amonyum bileşikleri kullanılır.

- Yer-yüzey dezenfeksiyonu gluteraldehitli veya gluteraldehitsiz yer-yüzey dezenfektanı, Alkol bazlı hızlı yüzey dezenfektanı kullanılmaktadır

	<b>STERİLİZASYON DEZENFEKSİYON PROSEDÜRÜ</b>	Döküman No	STE.PR.02
		Yayın Tarihi	01.12.2009
		Rev. No	00
		Rev. Tarihi	-
		Sayfa No	5/2

**Düşük seviyeli dezenfeksiyon:** Tüberküloz etkenleri ve zarfsız virüslere etkisiz olan, ancak bir kısım ve jetatif mikroorganizmaları inaktive edebilen dezenfeksiyon seviyesidir. Normal ve bütünlüğü bozulmamış deriye temas eden nesnelerin (elektrotlar, stetoskop) dezenfeksiyonu bu grupta yer alır. Dezenfektan olarak iyodoforlar (%30-50 ppm serbest iyot), etil veya isopropil alkol (<%50), fenol ve fenol bileşikleri (%0.4-5) ve kuarterner amonyum bileşikleri (%0.4-1.6) kullanılır. Hastanemizde bu amaçla etil ve isopropil alkol kullanılmaktadır.

**Dekontaminasyon:** Kontamine malzemenin temizlik, dezenfeksiyon veya sterilizasyon ile kullanıma elverişli hale getirilmesidir.

**Germisit:** Mikroorganizmaları tahrip eden herhangi bir madde

## 5. PROSEDÜR

**TABLO 1: Kullanılan araç-gerece göre yapılacak sterilizasyon ve dezenfeksiyon**

Sınıflama	Tanım	Sterilizasyon/dezenfeksiyon önerisi
Kritik araç gereçler	Steril dokulara temas eden veya vasküler sisteme giren araç gereçler (cerrahi aletler, kardiyak kateterler, bazı endoskoplar, protezler vb.)	Mutlaka steril olmalıdır
Yarı-kritik araç gereçler	Mukoza ve bütünlüğü bozulmuş deri ile temas eden araç gereçler (solunum ekipmanları, gastroenterolojik endoskoplar, larengoskoplar, bronkoskoplar vb.)	Sterilizasyon veya yüksek düzey dezenfeksiyon gerektirir
Kritik olmayan araç gereçler	Vücut bütünlüğü bozulmamış, sağlam deri ile temas eden araç gereçler (tansiyon aleti kılıfı, stetoskop, termometre vb.)	Orta veya düşük düzeyde dezenfeksiyon veya sadece su ve deterjanla basit temizlik önerilir.

**TABLO 2. Aletlerin sınıflandırılması ve sterilizasyon/dezenfeksiyon yöntemleri**

Kritik Aletler	Cerrahi aletler Protezler	-Isıya dayanıklı olanlar için otoklav ile sterilizasyon	Yüksek düzey dezenfektan ile ön temizlik önerilir.
	Endoskoplar	Endoskoplar için gluteraldehit ile yüksek düzey dezenfeksiyon(Bkz:Endoskopi dezenfeksiyon talimatı)	

Yarı Kritik Aletler	Endotrakeal tüpler Trakeostomi kanülü Hava yolu araçları Anestezi solunum devreleri Laringoskop	%2 gluteraldehit içine 20 dk yüksek düzey dezenfeksiyon	Dezenfeksiyon sonrası distile su ile durulanmalı, kurutulmalı ve dolapta saklanmalıdır
	Termometreler	%70 etil/isopropil alkol ile kuvvetlice ovuşturarak silmek	Her hastaya özel termometre kullanılması önerilir.
Kritik Olmayan Aletler	Tansiyon aleti manşonu, EKG kablo ve probları, tutucuları, steteskop, ilaç kadehleri, oksijen maskeleri, ambu mask	1/100 dilüe çamaşır suyu ya da %70 alkol ile silinir	Çamaşır suyu sadece sert ve düzgün yüzeyler için uygundur. Deri, mukoza ve göz irritasyonu yapabilir
	Nemlendiriciler	Tek kullanımlık olması önerilir	Mutlaka içine steril su konulmalı, sabit nemlendiriciler kullanılıyor ise her hastadan sonra çıkarılmalı 1/10 çamaşır suyu ile dezenfekte edilmeli, kullanılmadığında rezervuarları kuru olarak tutulmalıdır
	Medikasyon nebulizatörleri	Tek kullanımlık olması önerilir, aynı hastada tedavi sonuna kadar kullanılabilir	Alkolle silinip kurutulduktan sonra tekrar kullanılabilir

5.1.Servislerde dezenfekte edilecek malzemeler Dezenfektan Kullanım Planı'na göre dezenfekte edilir.

5.2. Yer - yüzey dezenfektanı, alkol bazlı hızlı yüzey dezenfektanı kullanımından temizlik personeli sorumludur ve kullanım birim sorumlu hemşiresinin takip ve sorumluluğundadır.

5.3.Dezenfektan hazırlanırken ve malzeme dezenfekte edilirken El Hijyeni ve Eldiven Kullanım Talimatı'na uygun davranılır.

5.4.Dezenfeksiyon öncesi malzemeler kaba ve organik kirlerinden arındırılır.

5.5.Dezenfektan içine temiz ve kuru olarak bırakılır.

5.6.Dezenfekte edilecek malzemeler, firmanın önerdiği sulandırma şekline ve süresine uygun olarak dezenfektan madde içinde bekletilir.

5.7.Dezenfektan içindeki malzemenin tüm yüzeyinin önerilen süre içinde dezenfektan solüsyonla temas etmesi sağlanır.

5.8.Dezenfektan kaplarının kapakları dezenfeksiyon işlemi süresince ve kap içinde dezenfektan bulunduğu sürece kapalı tutulur.

5.9.Dezenfeksiyon sonrası malzeme yüksek düzeyde dezenfeksiyon dışında çeşme suyu ile durulanır ve steril spançla kurulanır. Yüksek düzeyde dezenfeksiyonda steril distile su ile durulanır ve steril spançla kurulanır.



## STERİLİZASYON DEZENFEKSİYON PROSEDÜRÜ

Döküman No	STE.PR.02
Yayın Tarihi	01.12.2009
Rev. No	00
Rev. Tarihi	-
Sayfa No	5/4

- 5.10.** Mikroorganizmaların üreme riskinin artmasından ve dezenfektanın etkinliğinin azalmasından dolayı, sulandırılmış dezenfektanlar üretici firmanın önerdiği sürede değiştirilir.
- 5.11.** Cilde ve göze teması durumunda Tehlikeli Madde Yönetimi Prosedürü'ne uygun davranılır.
- 5.12.** Dezenfeksiyon işleminden sonra eldivenler ve kullanılan malzemeler Atık Yönetimi Prosedürü'ne uygun olarak atılır.
- 5.13.** İşlem başlamadan önce, işlem sırasında ve bitiminde El Hijyeni ve Eldiven Kullanım Talimatı'na uygun olarak yıkanır.
- 5.14.** Hastanemizde , endoskopi ünitelerinde hazırlanan dezenfektan, yıkama makinesi ve manuel yıkama için kullanılır.
- 5.15.** Hastanemizde , cerrahi aletler, pansuman setleri, özel girişim setlerinin temizlik ve dezenfeksiyonu için malzemeler kullanıldıktan sonra ( disposable spekulumlar tek kullanımlıktır, dezenfekte edilmez) Reusable spekulumlar sterilizasyon için ilgili poliklinik personeli tarafından yıkanarak hazırlanır. Kulak Burun Boğaz polikliniğinde alet dezenfektanının hazırlanmasından ve takibinden ilgili poliklinik hizmetli personeli sorumludur. Diş Polikliniğinde kullanılan aletlerin dezenfeksiyonu ve sterilizasyonu ilgili doktor sorumluluğunda hizmetli personel tarafından yapılır.
- 5.16.** Dirençli mikroorganizmaların gelişmesine neden olabileceğinden dezenfektanlar rutin temizlik malzemesi olarak kullanılmaz.
- 5.17.** Cilt ve gözlere toksik etkisinden dolayı, solüsyonların kapakları kapalı tutulur.
- 5.18.** Yenidoğan Yoğun Bakım Ünitesi'nin temizliği Yenidoğan Yoğun Bakım Ünitesi Temizlik Talimatı'na uygun olarak yapılır.
- 5.19.** Enfekte bir ameliyat sonrası, operasyon odaları Enfekte Vaka Sonrası Ameliyathane Temizliği Talimatı'na göre yapılır.
- 5.20.** Hastane temizliği, kan ve diğer sıvılarıyla kirlenen alanların temizliği Hastane Temizlik Prosedürü'ne uygun olarak yapılır. Birim sorumlu hemşireleri, temizlik firması yetkilileri ve Enfeksiyon Kontrol Hemşireleri tarafından denetlenir.
- 5.21.** Temizlik ve dezenfeksiyon işlemleri Dezenfektan Kullanım Planı'na göre yapılır.
- 5.22.** Endoskopik aletlerin dezenfeksiyonu Endoskopik Aletlerin Dezenfeksiyon/ Sterilizasyon Talimatı'nda ayrıntılı olarak ele alınmıştır.
- 5.23.** Kullanılan aspiratörlerin temizliği Aspiratör Temizlik Talimatı'na uygun olarak yapılır.
- 5.24.** herhangi bölümünde yapılacak olan inşaat çalışmaları Yıkım, Yapım, Onarım Çalışmaları Sırasında Enfeksiyon Kontrol Talimatı'na uygun olarak yapılır.
- 5.25.** Başhemşire yardımcısının kontrolünde olan çamaşırhane hizmetlerinde, tekstil ürünlerinin toplanması, çamaşırhaneye transferinde ve yıkanmasında Çamaşır Toplama ve Yıkama Talimatı'na uygun olarak yapılır.
- 5.26.** Morg Temizliği Talimatı'na göre temizlenen morg, Hastane Müdürlüğü tarafından denetlenir.
- 5.27. Uygunsuzlukların Tespiti ve Düzeltici Önleyici Faaliyetlerin Planlanması**
- 5.27.1.** Hastalarla ve işleyiş düzeni ile ilgili karşılaşılan her türlü aksaklıkla bir daha karşılaşılmaması için duruma uygun olarak Uygunsuzluk Yönetimi Prosedürü ve Düzeltici Önleyici Faaliyetler Prosedürüne göre hareket edilir. Uygunsuzluk Tespit Formu ve Düzeltici Önleyici Faaliyet İstek Formu doldurulur.
- 5.27.2.** Çalışan ile karşılaşılan kazalarda Personel Sağlığı Takip Prosedürüne göre hareket edilir. "Personel Yaralanmaları Bildirim ve Takip Formu doldurulur.

	<b>STERİLİZASYON DEZENFEKSİYON PROSEDÜRÜ</b>	Döküman No	STE.PR.02
		Yayın Tarihi	01.12.2009
		Rev. No	00
		Rev. Tarihi	-
		Sayfa No	5/5

## 6.İLGİLİ DÖKÜMANLAR

ENF.TL.02 El Hijyeni ve Eldiven Kullanım Talimatı

SA.PR.02 Tehlikeli Madde Yönetimi Prosedürü

ATK.PR.01 Atık Yönetimi Prosedürü

YDY.TL.19 Yenidoğan Yoğun Bakım Ünitesi Temizlik Talimatı

AML.TL.21 Enfekte Vaka Sonrası Ameliyathane Temizliği Talimatı

ENF.PR.05 Hastane Temizlik prosedürü

ENF.PL.04 Dezenfektan Kullanım Planı

STE.TL.04 Endoskopik Aletlerin Dezenfeksiyon/ Sterilizasyon Talimatı

AML.TL.17 Aspiratör Temizlik Talimatı

ENF.TL.10 Yıkım, Yapım, Onarım Çalışmaları Sırasında Enfeksiyon Kontrol Talimatı

ÇAM.TL.01 Çamaşır Toplama ve Yıkama Talimatı

MRG.TL.02 Morg Temizliği Talimatı

YÖN.PR.05 Uygunsuzluk Yönetimi Prosedürü

YÖN.PR.06 Düzeltilici Önleyici Faaliyetler Prosedürü

YÖN.FR.03 Uygunsuzluk Tespit Formu

YÖN.FR.07 Düzeltilici Önleyici Faaliyet İstek Formu

YÖN.PR.19 Personel Sağlığı Takip Prosedürü